

Súd: Okresný súd Prešov
Spisová značka: 9Pc/14/2016
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8116222514
Dátum vydania rozhodnutia: 24. 05. 2018
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Rastislav Sikorjak
ECLI: ECLI:SK:OSPO:2018:8116222514.4

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Prešov samosudcom JUDr. Rastislavom Sikorjakom v právnej veci žalobkyne: V. B., N.. X.X.XXXX, A. M. B., N. XX, právne zastúpená: JUDr. Dáša Komková, advokátka so sídlom v Prešove, Hlavná 27, proti žalovanému: P. B., N.. XX.X.XXXX, A. Q. XXX, právne zastúpený: JUDr. Miloš Hnat, advokát so sídlom Tkáčska 2, 080 01 Prešov, o vyporiadanie BSM, takto

rozhodol:

I. Z majetku patriaceho do bezpodielového spoluvlastníctva strán sporu sa do výlučného vlastníctva AN. B., T. B., N.. XX.XX.XXXX, T.. Č.. XXXXXX/XXXX, A. V.P. XXX, Q. prikazujú:

a) hnutelné veci:

§ spálňa pozostávajúca z manželskej postele a dvoch skriň v hodnote 100 €,

§ obývacia stena v hodnote 150 €,

§ rohová lavica v hodnote 50 €,

§ televízor v hodnote 50 €,

b) nehnuteľnosť rodinný dom súp. č. 510, postavený na parcele 226/3 v k. ú. V., obec Q., okres B., zapísaný na LV č. XXXX v hodnote 32 704,80 €.

Do výlučného vlastníctva V. B., T. X., N.. XX.XX.XXXX, A. N. XX, B. sa prikazujú:

a) hnutelné veci:

§ práčka AEG v hodnote 100 €,

§ fritéza v hodnote 20 €.

II. Na vyrovnanie podielov je P. B. povinný vyplatiť V. B. sumu 15 336,22 €, a to v lehote 6 mesiacov odo dňa právoplatnosti tohto rozsudku.

III. Žiadny z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania.

odôvodnenie:

1. Návrhom došlým súdu dňa 04.11.2016 sa žalobkyňa domáhala vyporiadania bezpodielového spoluvlastníctva manželov vo vzťahu k žalovanému, pričom manželstvo zaniklo rozvodom.

1.1. V návrhu uviedla, že počas trvania manželstva do bezpodielového spoluvlastníctva nadobudli rodinný dom v Q. súp. č. XXX, stojaci na parc. XXX/X, zapísaný na LV XXXX, k. ú. V., správa katastra B.. Pozemok, na ktorom je dom postavený, darovali rodičia žalovanému. Dom bol dokončený v roku 1999 a ohodnotila ho sumou 80 000 €. Predmetom vyporiadania ďalej urobila motorové vozidlo Felicia, spálňu, obývaciu stenu, rohovú lavicu v kuchyni a televízor. V návrhu ďalej uviedla, že zo spoločnej domácnosti sa odsťahovala v roku 2012 z dôvodu povahových nezhôd v manželstve ako aj fyzického napadnutia žalovaným. Z uvedeného dôvodu preto podala aj návrh na rozvod manželstva. Jej návrh na vyporiadanie BSM bol taký, že dom sa spolu s hnutelnými vecami prikáže do výlučného vlastníctva žalovanému oproti vyplateniu vyporiadacieho podielu vo výške 45 000 €.

2. Žalovaný sa k žalobe prvýkrát vyjadril podaním doručeným súdu dňa 07.03.2017 (č. I. 16), v ktorom uviedol, že nesúhlasí s hodnotou domu 80 000 € tak ako bola uvedená žalobkyňou v žalobe. Rovnako nesúhlasil ani so zostatkovou hodnotou ostatných vecí, ktoré navrhla žalobkyňa vyporiadať. Predmetom vyporiadania bezpodielového spoluvlastníctva oproti veciam navrhnutých žalobkyňou urobil navyše aj práčku AEG a fritézu Moulinex. Uviedol, že žalobkyňa sa so spoločnej domácnosti aj z domu odsťahovala v roku 2012. Odvtedy sa o údržbu domu nestarala, neprispievala vôbec na opravy ani na daň z nehnuteľností. Nepodievala sa ani na splácaní úveru a pôžičiek na výstavbu a údržbu domu. Žalobca ďalej uviedol, že pred sobášom mal naštrených 100 000,- Sk, ktoré investoval do stavby domu a na nákup stavebného materiálu mu prispeli aj rodičia sumou 140 000,- Sk. V roku 2008 spolu s exmanželkou zobrali úver od Prvej stavebnej sporiteľne vo výške 250 000,- Sk, pričom ku dňu rozvodu manželstva zostala nesplatená časť úveru vo výške 2 263 €, ktorú splatil sám v januári 2015.

3. Súd vo veci opakovane pojednával, vykonal dokazovanie obsahom listín tvoriacich súdny spis ako aj znaleckým posudkom a zistil nasledujúce:

3.1. Manželstvo strán sporu bolo rozvedené rozsudkom Okresného súdu Prešov č. k. 36P/5/2014-53, ktorý nadobudol právoplatnosť dňa 08.08.2014. Z výpisu z LV č. XXXX súd zistil, že na parcele č. XXX/X v k. ú. V.L., sa nachádza rodinný dom, ktorý je podľa nesporných tvrdení strán sporu v bezpodielovom spoluvlastníctve týchto osôb. Pokiaľ ide o parcelu, na ktorej je dom postavený ako aj súvisiace parcely tvoriace okolie domu a užívané spolu s ním, tieto sú vo výlučnom vlastníctve žalovaného.

3.2. Žalovaný v rámci prílohy vyjadrenia k žalobe predložil znalecký posudok č. 50/2008, podľa ktorého všeobecná hodnota rodinného domu, ktorý má byť predmetom vyporiadania predstavuje 1.023.627,22,- Sk. Zároveň žalobca predložil potvrdenie Prvej stavebnej sporiteľne o tom, že v januári 2015 splatil dlh vo výške 2 263 €.

3.3. Výzvou zo dňa 23.03.2017 (č. I. 25) súd vyzval žalovaného, aby preukázal, že mal pred uzavretím manželstva naštrenú sumu 100 000,- Sk a že ju použil na stavbu rodinného domu a rovnako, aby preukázal, že mu bolo zo strany rodičov darovaných 140 000,- Sk, ktoré taktiež použil na stavbu rodinného domu. Žalovaný súdu zaslal rôzne účtovné doklady o úhradách za materiál. Súd ďalej výzvou zo dňa 02.06.2017 (č. I. 31) vyzval žalovaného, aby tento preukázal potvrdením z banky, alebo iným zrejším spôsobom, že z času pred uzavretím manželstva mal k dispozícii 100 000,- Sk a že jeho rodičia mali k dispozícii 140 000,- Sk. Na túto výzvu reagoval žalovaný podaním doručeným súdu dňa 13.06.2017 (č. I. 32), v ktorom uviedol, že v Slovenskej sporiteľni, kde mal na vkladnej knižke predmetnú sumu, mu pracovníčka povedala, že nemôže také potvrdenie vyhotoviť, pretože od zrušenia účtu už uplynula veľmi dlhá doba a informácie o takýchto účtoch by im mohla poskytnúť NBS, avšak potvrdenie by potom mohli vydať iba na vyžiadanie súdom. To isté sa týka peňažných prostriedkov jeho rodičov.

3.4. Podaním doručeným súdu dňa 11.08.2017 (č. I. 41) žalovaný súdu predložil potvrdenie o tom, že k 08.08.2014, čiže k právoplatnosti rozsudku o rozvode, dlh zo zmluvy o medziúvere a stavebnom úvere predstavoval výšku 2 262,36 €.

4. Na pojednávaní konanom dňa 07.09.2017 došlo k ustáleniu hodnoty hnuiteľných vecí, ktoré boli predmetom vyporiadania. Strany sporu sa na ich cene zhodli nasledujúco: motorové vozidlo Felicia - 300 €, spáľňa - 100 €, obývacia stena - 150 €, rohová lavica v kuchyni - 50 €, televízor - 50 €, práčka AEG - 100 € a fritéza - 20 €. Na tomto pojednávaní žalovaný znova zopakoval, že mal k dispozícii pred manželstvom sumu 100 000,- Sk a počas stavby rodinného domu mu rodičia darovali 140 000,- Sk. Právna zástupkyňa žalobkyne uviedla, že tieto sumy nemá za preukázané a zároveň uviedla, že aj žalobkyňa mala pred manželstvom nasparených 100 000,- Sk vo forme vkladových listov. Uvedené však žiadnym spôsobom nepreukázala.

5. Na určenie hodnoty rodinného domu, ktorý sa stal predmetom vyporiadania vzhľadom na rozdielne tvrdenia strán sporu, pribral súd do konania znalca J. P. R., ktorý vyhotovil znalecký posudok č. 164/2017. Z tohto znaleckého posudku je zrejmé, že znalec určil hodnotu rodinného domu vo výške 40 800 €. V rámci znaleckého posudku ohodnocoval aj príslušenstvo rodinného domu a to studňu, vodovodnú prípojku, domácu vodáreň, kanalizačnú prípojku, prípojku plynu, elektrickú prípojku a vonkajšie a predložené schody s povrchom z cementového poteru. Tu musí súd konštatovať, že do ceny rodinného domu zahrnul iba hodnotu vonkajších a predložených schodov, pretože tie tvoria jeho súčasť. Pokiaľ ide o studňu, vodovodnú prípojku, domácu vodáreň, kanalizačnú prípojku, prípojku plynu a elektrickú prípojku, tie sú napriek tomu, že majú povahu príslušenstva k rodinnému domu, samostatnými

vecami, a keďže predmetom vyporiadania urobené neboli, súd ich v rámci vyporiadania BSM vyporiadať nemohol. Okresný súd poukazuje na rozhodnutia NS ČR pri obdobnej právnej úprave ako je v SR a to - sp. zn. 22 Cdo/1785/2014: Soudnímu řízení o vypořádání mohou být podrobeny jen ty součásti zákonného majetkového společenství manželů, u kterých došlo k uplatnění požadavku na soudní vypořádání ve lhůtě tří let od zániku zákonného majetkového společenství.

- sp. zn. 22 Cdo/1644/2005 - Předmětem sporu bylo zrušení a vypořádání podílového spoluvlastnictví (uplatnitelné vzhledom na obdobnosť aj pri vyporiadani BSM, pozn. súdu) k nemovitostem uvedeným v žalobě a posléze i ve výroku rozhodnutí; příslušenství, které je jinak samostatnou věcí, účastníci předmětem řízení neučinili a proto nelze soudu vytýkat, že se jím nezabýval. Jestliže by soud vyšel při stanovení ceny nemovitostí z ceny, za kterou by bylo možno nemovitosti prodat i s tímto příslušenstvím, šlo by o nesprávné skutkové zjištění; tuto námitku lze uplatnit v dalším řízení.

- sp. zn. 22 Cdo 2517/2006 - Jestliže soud učiní předmětem zrušení a vypořádání podílového spoluvlastnictví i nemovitost, ohledně níž to žádný z účastníků nenavrhol, pak i v případě, že jde o příslušenství jiné vypořádávané nemovitosti, zatíží tím řízení vadou, která měla za následek nesprávné rozhodnutí ve věci. Předmětem vypořádání podílového spoluvlastnictví soudem však mohou být pouze takové věci, které účastníci k vypořádání navrhnou a označí je v žalobním návrhu s tím, že právě k nim chtějí podílové spoluvlastnictví zrušit. To platí i pro nemovitosti, které - byť jsou příslušenstvím věci hlavní - mají povahu samostatné věci v právním smyslu. Pokud tedy soud odvolací učinil předmětem vypořádání podílového spoluvlastnictví i jinou nemovitost (jiné nemovitosti), ohledně níž (nichž) žádný z účastníků vypořádání podílového spoluvlastnictví nenavrhol, pak (bez ohledu na skutečnost, zda tomu bylo proto, že v podílovém spoluvlastnictví účastníků nebyla, nebo proto, že k ní účastníci podílové spoluvlastnictví chtějí zachovat), překročil meze návrhu na zahájení řízení (žaloby) a tím zatížil řízení vadou, která měla vliv na správnost rozhodnutí ve věci.

5.1. Rovnako súd poukazuje aj na dielo Králík, M. - Věcná práva podle starého a nového občanského zákoníku. Uplatňování nároku a rozhodování o nich (procesní a hmotněprávní souvislosti), Praha: Leges, 2014, kde na strane 435 autor (sudca NS SR) nadväzujúc na vyššie citovanú judikaturu uvádza - Jestliže tyto věci účastníci výslovně neučiní předmětem řízení (ačkoliv předmětem řízení učiní věc hlavní), nemůže soud o zrušení a vypořádání spoluvlastnictví k těmto věcem rozhodnout. Pokud tak přesto učiní, zatíží řízení vadou, která měla za následek nesprávné rozhodnutí ve věci (rozsudek Nejvyššího soudu České republiky ze dne 22. října 2007, sp. Zn. 22 Cdo 2517/2006 - Soudní rozhledy, 2009, č. 12, str. 468). Důsledek takového postupu se v praxi projevuje ještě v jedné rovině. Často účastníci řízení učiní předmětem řízení věc hlavní (např. hospodářskou usedlost) a v rámci zjišťování její obvyklé ceny soudci zadají znalecký úkol znalci potud, aby určil obecnou cenu takové nemovitosti. Znalec poměrně často nad rámec znaleckého úkolu provede ocenění předmětu řízení a současně ocení i „věci“ s tím spojené, které mohou mít charakter věcí v právním slova smyslu, ale které účastníci neučinili předmětem řízení (vedlejší stavení, kolny, garáže, stáje, ploty apod.). Soudy pak přejímají ocenění všech znalec ohodnocených věcí, ačkoliv předmětem řízení je pouze část z nich, v důsledku čehož při stanovení výše přiměřené náhrady nevychází z obecné ceny předmětu řízení, ale z ceny vyšší.

6. Na pojednávání konanom dňa 24.05.2018 strany sporu zotrvali na svojich vyjadreniach. Žalovaný ďalej uplatňoval ako vnos sumu 100 000,-Sk tvrdiac, že ju mal nasporenú pred manželstvom. Žiadnym spôsobom však túto sumu nepreukázal, pričom ani nenavrhol vykonanie dôkazu tým spôsobom, aby súd si vyžiadal potvrdenie od banky o výške jeho peňažných prostriedkov na vkladnej knižke ku dňu uzavretia manželstva. Na preukázanie investícií do stavby rodinného domu predložil rôzne faktúry o úhrade stavebného materiálu, pričom je však potrebné zdôrazniť, že táto suma nie je vnosom, ale vnosom by bola hodnota materiálu v čase zabudovania do rodinného domu, pričom súd poukazuje na rozhodnutie NS ČR 22Cdo/820/2003 - „Podle § 150 věty druhé ObčZ je při vypořádání BSM každý z manželů oprávněn požadovat, aby mu bylo uhrazeno, co ze svého vynaložil na společný majetek. Z formulace tohoto ustanovení zřetelně vyplývá, že je správný názor dovolatele, že nárok na úhradu toho, co bylo vynaloženo na společný majetek, je založen v okamžiku, kdy byl oddělený majetek jednoho z manželů takto vynaložen, i když jej lze samozřejmě uplatnit až po zániku BSM v souvislosti s jeho vypořádáním. Má-li tento vnos z odděleného majetku podobu finančního plnění (např. je-li částečně použito úspor jednoho z manželů na koupi věci, která patří do BSM), dochází k němu již v okamžiku koupě věci a při stanovení náhrady ve smyslu § 150 věty druhé ObčZ se vychází z výše takto vynaložené finanční částky. Naproti tomu ke vnosu, který nemá finanční charakter, ale charakter věcného plnění (typicky právě zabudování věci, náležející vlastnický jednomu z manželů, do společné stavby), nedochází v době, kdy se tento manžel stal vlastníkem věci, jež byla posléze vynaložena na společný majetek, nýbrž až v okamžiku, kdy se tak skutečně stane, tedy vždy později, mnohdy se značným časovým odstupem. Až

vynaložením takoveto věci na společný majetek pozbývá tento manžel svého vlastnického práva k ní, a tak pro stanovení výše náhrady je podstatná hodnota vynaložené věci právě v tomto okamžiku. Pokud tedy soud prvního stupně vycházel při stanovení výše náhrady, na kterou má žalovaný při vypořádání právo, z ceny, za niž v době před vznikem BSM účastníků zakoupil stavební materiál, a nikoli z ceny tohoto materiálu v době, kdy byl zabudován do stavby společného domu, pochybil a rovněž tak pochybil odvolací soud, když shledal tento jeho postup správným.“

6.1. Hodnotu tohoto materiálu v čase zabudovania do rodinného domu žalovaný nepreukázal, pričom je potrebné zdôrazniť, že manželstvo bolo uzavreté dňa 06.04.1989 a predložené doklady o nákupe materiálu sa týkajú obdobia od roku 1994. Súd teda (odhliadnuc od vyššie uvedeného) nemá za preukázané, že suma 100 000,- Sk bola sumou z výlučného majetku žalovaného a to vzhľadom na odstup času, ktorý uplynul od uzavretia manželstva do tvrdeného použitia týchto finančných prostriedkov. Rovnako súd nepovažoval za dostačujúce ani svedectvo otca žalovaného o poskytnutí sumy 140 000,- Sk, pretože jednak nebolo preukázané, že túto sumu otec žalovaného k dispozícii mal (napríklad návrhom na vykonanie dôkazu o sume na vkladnej knižke alebo inej forme účtu, preukázaním dokladov o zárobkoch otca žalovaného, prípadne aj matky žalovaného a o možnosti odkladania peňazí vzhľadom na náklady na živobytie a pod.) a jednak rovnako bolo potrebné aj preukázať na aký materiál boli tieto prostriedky vynaložené a znova preukázať hodnotu materiálu v čase zabudovania. Súd teda robí v tejto otázke záver, že žiaden vnos týkajúci sa prostriedkov nadobudnutých pred uzavretím manželstva zo strany žalovaného nemohol v jeho prospech započítať.

6.2. Žalovaný ďalej naznačoval, že by mala byť určená disparita podielov z dôvodu, že žalobkyňa opustila spoločnú domácnosť vrátane detí s tým, že uvedená skutočnosť by mala byť zohľadnená práve v určení väčšieho podielu na spoločnom majetku na strane žalovaného. Z rozvodového rozsudku vyplýva, že v čase rozvodu manželstva mali strany sporu maloleté deti, a to F., nar. XX.XX.XXXX a V., nar. XX.XX.XXXX, pričom maloletá F. bola zverená do osobnej starostlivosti žalovaného ako otca, a maloletý V. B. do osobnej starostlivosti žalobkyne ako matky. Žiadne iné dôvody, ktoré by mali viesť k disparite podielov žalovaný neuvádzal, pričom preto, aby súd k disparite podielov pristúpil, tvrdenia žalovaného neboli dostatočné a navyiac neboli podložené žiadnymi dôkazmi. Súd má za to, že dôvody rozpadu manželstva vrátane starostlivosti o domácnosť a maloleté deti, môžu byť dôvodom disparity podielov, avšak musí ísť o skutočnosti dostatočne výrazné preto, aby sa nepriaznivo prejavili na strane jedného z manželov vo vzťahu k bezpodielovému spoluvlastníctvu manželov. V uvedenom prípade táto skutočnosť preukázaná nebola, preto súd k disparite nepristúpil.

7. Pokiaľ ide o samotné vyporiadanie bezpodielového vlastníctva, súd masu BSM ustálil takto: spáľňa (manželská posteľ + 2 skrine) - 100 €, obývací stena - 150 €, rohová lavica - 50 €, televízor - 50 €, práčka AEG - 100, fritéza - 20 €, hnutelné veci teda spolu v hodnote 470 €. Do vyporiadania bezpodielového spoluvlastníctva nezahrnul súd motorové vozidlo Felicia, ktoré síce existovalo v čase zániku manželstva, ale už nie v čase jeho vyporiadania, preto predmetom vyporiadania nemohlo byť, pričom nemožno klásť za vinu žalovanému, ktorý predmetné vozidlo používal, že došlo k jeho zániku, keďže z hľadiska jeho veku (23 rokov) bolo logické, že vozidlo sa už ďalej nepoužívalo, a preto bolo zošrotované, pričom ešte za zošrotovanie žalovaný musel vynaložiť svoje finančné prostriedky. Súd poukazuje na rozhodnutie NS ČR sp. zn. 22Cdo/5655/2015: „Podmínkou vypořádání věcí v řízení o vypořádání SJM je to, že v době rozhodnutí soudu existují a že v době zániku společného jmění tvořily jeho součást. Jestliže věc ke dni vypořádání neexistuje a jeden z účastníků zavinil, byť i z nedbalosti, její zánik, nelze ji již do vypořádání zahrnout, je však třeba přihlídnout k této skutečnosti při stanovení výše podílu, neboť jde o pochybení při hospodaření se společným majetkem, snižující zásluhy na jeho udržení.“ Ďalej predmetom vyporiadania bol vnos žalovaného vo výške 2 262,36 €, ako aj rodinný dom v hodnote 40 881 €.

7.1. Pokiaľ ide o rodinný dom, z judikatúry uvedenej nižšie v tomto bode je zrejmé, že rodinný dom, ktorý je v bezpodielovom spoluvlastníctve manželov, avšak postavený na pozemku jedného z manželov, a to toho, ktorému sa prikazuje do výlučného vlastníctva, musí mať logicky nižšiu hodnotu ako by mal v prípade, ak by bol postavený na pozemku, ktorý patrí do BSM. Keďže znalec nebol schopný ani na výzvu súdu určiť cenu rodinného domu s prihliadnutím na uvedené skutočnosti, súd použivúc voľnú úvahu znížil hodnotu rodinného domu o 20 % (a teda znížil výšku vyporiadacieho podielu), pričom považuje toto zníženie za minimálne vzhľadom na to, že rodinný dom, ktorý je v bezpodielovom spoluvlastníctve manželov by bol za okolností, ktorá nastala a teda, že sa nachádza na pozemku vo výlučnom vlastníctve jedného z manželov, prakticky tretej osobe nepredajný.

Podľa NS ČR sp. zn. 22 Cdo 2746/2009 <<http://www.beck-online.cz/legalis/document-view.seam?type=html&documentId=njptembrgfpxm6lcmvzf63ttl4zdsnjs&conversationId=18875>> - Určení výše přiměřené náhrady v řízení o zrušení a vypořádání podílového spoluvlastnictví je otázkou právní.

Stanovení obvyklé ceny věci tvořící základ pro určení výše přiměřené náhrady v řízení o zrušení a vypořádání podílového spoluvlastnictví představuje otázku skutkovou.

Podľa NS ČR sp. zn. 22 Cdo 367/2013 - Jestliže se na pozemku ve výlučném vlastnictví jednoho z manželů nachází stavba ve společném jmění manželů, je obecná cena takové stavby dotčena skutečností, že se nachází na pozemku, jenž nesdílí vlastnický režim stavby, a tato okolnost může ovlivňovat obecnou (tržní) cenu, a to zejména při úvaze o prodeji třetí osobě, která by byla zcela odlišná od vlastníka pozemku. Při stanovení ceny společného domu stojícího na pozemku ve výlučném vlastnictví toho z manželů, kterému má být dům přikázán, nestačí, že se od obvyklé ceny celého objektu (tedy domu s pozemkem) odečte cena pozemku; to, že vlastnictví domu a pozemku není zcela totožné je totiž právní závadou (i když nejde o stavbu neoprávněnou, právní pozice vlastníka domu je tím nesporně dotčena). I tato skutečnost musí být při ocenění domu zohledněna. V řízení o zrušení a vypořádání podílového vlastnictví k domu, stojícím na pozemku, jehož výlučným vlastníkem je jen jeden ze spoluvlastníků, musí soud k uvedené skutečnosti snižující celkovou cenu domu přihlídnout a zohlednit ji při stanovení výše náhrady za vyloučení ze spoluvlastnictví. Ustanovení občanského zákoníku upravující společné jmění manželů jsou ustanoveními upravujícími bezpodílové spoluvlastnictví (k tomu srovnej rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 20. července 2004, sp. zn. 22 Cdo 700/2004, uveřejněný v Souboru civilních rozhodnutí a stanovisek Nejvyššího soudu, C. H. Beck, pod pořadovým č. C 2906). Za trvání společného jmění podíly manželů na společné věci neexistují (k tomu srovnej usnesení Nejvyššího soudu ze dne 28. listopadu 2002, sp. zn. 20 Cdo 211/2002, uveřejněné v Souboru civilních rozhodnutí a stanovisek Nejvyššího soudu, C. H. Beck, pod pořadovým č. C 1578). Uvedené závěry týkající se podílového spoluvlastnictví jsou použitelné i pro vypořádání společného jmění manželů potud, že jestliže se na pozemku ve výlučném vlastnictví jednoho z manželů nachází stavba ve společném jmění manželů (bezpodílovém spoluvlastnictví), je obecná cena takové stavby dotčena skutečností, že se nachází na pozemku, jenž nesdílí vlastnický režim stavby, a tato okolnost může ovlivňovat obecnou (tržní) cenu, a to zejména při úvaze o prodeji třetí osobě, která by byla zcela odlišná od vlastníka pozemku. Jestliže je stavba přikázána do výlučného vlastnictví žalovaného, jde o situaci, kdy je ze spoluvlastnického režimu vylučována žalobkyně, tj. dosavadní spoluvlastnice stavby nacházející se na pozemku ve vlastnictví třetích osob. Je proto namístě, aby obecná cena stavby v takovém případě reflektovala skutečnost, že se nachází na cizím pozemku. Majetková újma, způsobená žalobkyní, je tak nižší, než by byla v případě, že by šlo o dům na pozemku, ke kterému by měla (spolu)vlastnické právo. Jinak řečeno, jde o to nahradit to, o co žalobkyně přichází, nikoliv rozdělit výhodu, kterou fakticky získá žalovaný tím, že jde o dům na pozemku jeho rodičů. To znamená, že při stanovení ceny společného domu stojícího na pozemku ve výlučném vlastnictví toho z manželů, kterému má být dům přikázán, nestačí, že se od obvyklé ceny celého objektu (tedy domu s pozemkem) odečte cena pozemku; to, že vlastnictví domu a pozemku není zcela totožné je totiž právní závadou (i když nejde o stavbu neoprávněnou, právní pozice vlastníka domu je tím nesporně dotčena). I tato skutečnost musí být při ocenění domu zohledněna.“

Podľa NS ČR sp. zn. 22 Cdo 3924/2007 <<http://www.beck-online.cz/bo/document-view.seam?documentId=njptembqhfpgwxzwwgi4tm>> - “má-li být účastníku vylučovanému ze spoluvlastnictví poskytnuta přiměřená náhrada odpovídající majetkové újmě, která mu nastane v důsledku zániku podílového spoluvlastnictví, je třeba vzít v úvahu všechny významné okolnosti, které mají vliv na stanovení obvyklé ceny věci, která je i cenou „tržní“. V řízení o zrušení a vypořádání podílového spoluvlastnictví k domu stojícímu na pozemku, jehož výlučným vlastníkem je jen jeden ze spoluvlastníků, musí soud k uvedené skutečnosti snižující celkovou cenu domu přihlídnout a zohlednit ji při stanovení výše náhrady za vyloučení ze spoluvlastnictví.”

8. Pri svojom rozhodovaní vychádzal súd z nasledujúcich právnych úvah:

Podľa § 143 OZ - V bezpodielovom spoluvlastníctve manželov je všetko, čo môže byť predmetom vlastníctva a čo nadobudol niektorý z manželov za trvania manželstva, s výnimkou vecí získaných dedičstvom alebo darom, ako aj vecí, ktoré podľa svojej povahy slúžia osobnej potrebe alebo výkonu povolania len jedného z manželov, a vecí vydaných v rámci predpisov o reštitúcii majetku jednému z manželov, ktorý mal vydanú vec vo vlastníctve pred uzavretím manželstva alebo ktorému bola vec vydaná ako právnenému nástupcovi pôvodného vlastníka.

Podľa § 148 ods.1 OZ - Zánikom manželstva zanikne i bezpodielové spoluvlastníctvo manželov.

Podľa § 149 ods.1 OZ - Ak zanikne bezpodielové spoluvlastníctvo, vykoná sa vypořádanie podľa zásad uvedených v § 150.

Podľa § 150 OZ - Pri vypořadani sa vychádza z toho, že podiely oboch manželov sú rovnaké. Každý z manželov je oprávnený požadovať, aby sa mu uhradilo, čo zo svojho vynaložil na spoločný majetok, a je povinný nahradiť, čo sa zo spoločného majetku vynaložilo na jeho ostatný majetok. Ďalej sa prihliadne

predovšetkým na potreby maloletých detí, na to, ako sa každý z manželov staral o rodinu, a na to, ako sa zaslúžil o nadobudnutie a udržanie spoločných vecí. Pri určení miery pričinenia treba vziať tiež zreteľ na starostlivosť o deti a na obstarávanie spoločnej domácnosti.

8.1. Zánikom manželstva dochádza zo zákona k zániku bezpodielového spoluvlastníctva manželov ako majetkového spoločenstva, ktorého vznik a trvanie je viazané na existenciu manželstva. Predmetom BSM môžu byť len veci, preto predpokladom ich vyporiadania je to, že boli súčasťou BSM a v čase vyporiadania existujú. Napriek tomu, že predmetom BSM nie sú pohľadávky a záväzky manželov viažuce sa k ich hospodáreniu počas BSM, v súdnej teórii a praxi panuje zhoda na tom, že analogicky podľa ustanovení o BSM treba vyporiadať aj tieto. 8.2. Podľa NS ČR sp. zn. 22Cdo 4072/2010 - „Pohľadávka toho z manželů, který ze svého výlučného majetku něco vynaložil na majetek ve společném jmění manželů, nesměřuje vůči druhému z manželů, ale vůči celé mase společného jmění, jehož skutečná hodnota je nižší o výši vnosu. Proto při stanovení výše vyrovnávacích podílů nelze hodnotu vnosu odečítat od částky, kterou by měl účastník zaplatit druhému. Postupem při vypořádání vnosu z výlučného majetku do společného jmění se zabývá rozsudek NS z 28. 11. 1969, sp. zn. 8 Cz 36/69 <<http://www.beck-online.cz/bo/document-view.seam?documentId=njptcojxgbpxexzvg5pwg2lw>> (R 57/1970), ve kterém se uvádí: „To, co každý z manželů vynaložil ze svého na společný majetek, má mu být uhrazeno ze společného majetku druhým manželem, však jen ve výši, která odpovídá poměru velikosti podílu, kterého se každému z nich dostává z bezpodílového spoluvlastnictví. <<http://www.beck-online.cz/bo/document-view.seam?documentId=nnptembqhfpy6boonyg63dvozwgc43unzuwg5dwne>> Jestliže tedy okresní soud <<http://www.beck-online.cz/bo/document-view.seam?documentId=nnptembqhfpy6bon5vxezltznzuv643povshs>>

vycházel z toho, že podíly účastníků na bezpodílovém spoluvlastnictví jsou stejné a že na získání majetku, který náležel do tohoto spoluvlastnictví a který byl oceněn na 37 938 Kčs, bylo z majetku odpůrkyně vynaloženo 3 000 Kčs, pak nemohl krátiť hodnotu podílu navrhovatele o tuto celou částku. To znamená, že nemohl dospět k závěru, že navrhovateli náleží majetek v polovině hodnoty všeho majetku, který byl v bezpodílovém spoluvlastnictví, zmenšený o částku 3 000 Kčs, tj. v hodnotě 15 969 Kčs, a odpůrkyni majetek v polovině hodnoty všeho majetku, který byl v bezpodílovém spoluvlastnictví, zvětšený o tuto částku, tj. v hodnotě 21 969 Kčs, poněvadž pak by podíly účastníků - i s přihlédnutím k částce, kterou odpůrkyně vynaložila ze svého - nebyly stejné. Okresní soud <<http://www.beck-online.cz/bo/document-view.seam?documentId=nnptembqhfpy6bon5vxezltznzuv643povshs>> měl postupovat tak, že by celkovou hodnotu majetku v bezpodílovém spoluvlastnictví (37 938 Kčs) snížil o 3 000 Kčs, tj. o částku, kterou měla odpůrkyně vynaložit na tento majetek ze svého; z toho měl navrhovatel dostat majetek v hodnotě odpovídající polovině této částky, tj. v hodnotě 17 469 Kčs, a odpůrkyně - která částku 3 000 Kčs vynaložila ze svého - majetek v hodnotě o 3 000 Kčs vyšší, tj. v hodnotě 20 469 Kčs. Stejně tak by bylo třeba postupovat v případě, že by bylo prokázáno, že na koupi nemovitostí bylo použito peněz, které navrhovatel získal půjčkou od svého otce za trvání manželství <<http://www.beck-online.cz/bo/document-view.seam?documentId=nnptembqhfpy6bonvqw46tfnrxi5tj>> a které je sám povinen vracet.“

8.3. Masa BSM: hnuťelné veci 470 € + dom 32704,80 € (40881 € - 20%) - vnos žalovaného 2262,36 € = 30912,44 €. Podiel každého manžela predstavuje 1 = 15456,22 €, u žalovaného zvýšený o vnos 2262,36 € (spolu mu tak patrí 17718,58 €). Žalovaný dostal hnuťelné veci v hodnote 350 € (veci, ktoré uživa od rozvodu manželstva a má ich v držbe) + dom v hodnote 30912,44 €, spolu 33054,80 €. Keďže mu patrí suma 17718,58 €, jeho preplatok predstavuje 15336,22 €. Žalobkyňa dostala hnuťelné veci v hodnote 120 € (veci, ktoré uživa od rozvodu manželstva a má ich v držbe). Keďže jej patrí suma 15456,22 €, jej nedoplatok predstavuje 15336,22 €.

8.4. Žiadosť žalovaného o možnosť vyplatiť vyporiadací podiel v splátkach v období 3 rokov nemohol súd akceptovať, pretože by tým bola poškodená žalobkyňa. Vzhľadom na výšku sumy však súd umožnil žalovanému, aby vyporiadací podiel vyplatil v lehote 6 mesiacov, ktorú považuje súd za primeranú a akceptovateľnú aj pre žalobkyňu.

9. Podľa § 251 C.s.p. - Trovy konania sú všetky preukázané, odôvodnené a účelne vynaložené výdavky, ktoré vzniknú v konaní v súvislosti s uplatňovaním alebo bránením práva.

Podľa § 255 ods.1 C.s.p. - Súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci.

Podľa § 262 ods.1 C.s.p. - O nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí.

9.3. Keďže pomer strán sporu na vyporiadavanom majetku bol 1 pre každého a teda úspech na konaní bol rovnaký, žiadna zo strán sporu nemá právo na náhradu trov konania.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je prípustné odvolanie. Podľa § 359 C.s.p. - Odvolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané.

Odvolanie sa podáva v lehote 15 dní od doručenia rozhodnutia na Okresnom súde Prešov v dvoch (2) vyhotoveniach.

Podľa § 363 C.s.p. - V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Podľa § 364 C.s.p. - Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Podľa § 365 C.s.p. - (1) Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

(2) Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

(3) Odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Podľa § 366 C.s.p. - Prostriedky procesného útoku alebo prostriedky procesnej obrany, ktoré neboli uplatnené v konaní pred súdom prvej inštancie, možno v odvolaní použiť len vtedy, ak

- a) sa týkajú procesných podmienok,
- b) sa týkajú vylúčenia sudcu alebo nesprávneho obsadenia súdu,
- c) má byť nimi preukázané, že v konaní došlo k vadám, ktoré mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci alebo
- d) ich odvolateľ bez svojej viny nemohol uplatniť v konaní pred súdom prvej inštancie.